

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A magyar gazdaszövetség akciója.

A Magyar Gazdaszövetség patronátusa alatt érdemes vállalkozás indult meg a keddi felavató estén; sietünk is felhívni szélesebb körök érdeklődését s bizodalmit. Nevezhetnők a vállalatot szociális tanfolyamnak, mely az életbe induló magyar ifjúságot látja el szellemi fegyverzettel, vagy rendszeres eszmecserének társadalmi problémáinkról, hogy azok megoldására egészséges és összehangzó közvélemény szervezkedhessék a nemzeti értelmiség világában.

Akár magvas előadói munkálat, akár annak széles alapon való megvitatása lesz ez esték tárgya, komoly jelentőséget kell nekik tulajdonítanunk. A testület, mely azokat kezdeményezte és rendezni fogja, a széles társadalmi réteg, melyre multjánál és sikereinél fogva méltán támaszkodik, megad minden garanciát, hogy e vállalat is nagy céljaihoz méltó színvonalon fog fejlődni s lesz ereje hozzá, hogy méltó eredményekkel mozdítsa elő mindazt, amit az ügy érdekében magának kitűzött.

A lelkes szavakra, melyekkel kedden Bujanovich Sándor elnök és Bernát

István ügyvezető-igazgató a Köztelek dísztermét ez estékhez megnyitották, hadd adjuk meg a közvetlen visszhangot.

Az élet törvénye a történelem logikája. Napjaink történetéből kiérezhető ama törvény szigorúsága s eme logika ereje. Fél száz év előtt új eszmék alakították át a civilizált világot; romokba döntötték annak régi rendjét, megbontották természetes egyensúlyát. Új nemzedék nőtt fel az új eszmék emlein s az elavult ideák romemlékei közt. Helyreállítani ezeket, visszatérni az elhagyott alapra többé senki se képes, nincs is hozzá akarata. A polgári jogállam diadalmasan foglalta el a kiváltságos rendi állam helyét; de az elégtelenség, mely e foglalást követi, a visszahatás, mely ellene támad s a vigasztalan válság, amibe az egész akció már-már elmerülni látszik, — nyomasztó és félelmes érzésekkel nehezedik világunkra. S kioktat arról, hogy a közjogi forradalmak eszmekörében elfeledte a XIX. század megvédeni a felszabadult kis existenciák millióit attól, hogy a velük egyenjogúvá lett nagyobb erők

ki ne zsákmányolhassák. Az utilizált tömeg mindinkább ráeszmél ama keserves öntudatra, hogy nem élvezhet a modern jogrendből, a szabadságokból, a kultúra vívmányaiból semmit; reá csak a terhek és köteleességek hárittattak, amik a korábbi patriarchális jobbagysorsnál is keservebben nyomják. A megélhetés elemi gondjaival küzd s a boldogulás elemi feltételeihez való reménye is meginog, mert nem támogatja többé lelkét sem a tekintély iránti bizalom, sem a vallás vigasztalása a régi intenzitással. Régi szellemi vezetőitől elszakadt s önmagára hagyatva most maga szervezkedik egy kipróbálatlan új eszmekör világában, melyet inkább csak sejt, mint felfog, inkább a vis inertiae erejéből követ, mint öntudatosan. Ez a szocializmus.

Évtizedről-évtizedre nagyobb hullámokat vet föl Európaszerte. Mozgalmi, amik az alsó rétegek mélyén alig észrevehető hullámgyűrűkben terjednek s a felszínen koronkint kitörő bérharcok alakjában viharzanak, — már-már csak a jogállam karhatalma s fegyveres ereje által tarthatók féken. De teljes

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Viszontlátás.

Reád néztem gyöngéden, hosszasan,
Szememben könyesepp esillogott,
Könybe fuló hangon tagoltam el,
Susogtam, hogy tiéd vagyok.

Megesküdtem, hogy véges-végtelen
Szeretlek most s mindenkoron.
... Te megrázkódtál, majd meg gyenge pir
Vonult végig vonásidon.

Aztán félre fordítád arcodat,
Mert szemedből köny hullt alá.
Ajkad nem szólt, de választott a köny
S beszélt ékesszólón, soká.

... Régt volt! — El is feledtem volna tán,
De végzeted elem hozott.
Most is elfordítád fejed', pedig
Szemedbe' köny nem esillogott.

Én sem néztem reád. Könyem se' volt.
Szemem vad dühtől villogott,
— Megesküdtem, hogy lánynak nem hiszek
S azt susogtam: „Légy átkozott!“

Vén Antal.

A zombori képtárlatról.

Irta: T. Z.

(Folytatás.)

A régi, ugynevezett akademikus irányt Aggházy Gyula képviseli. Régi és jőnévt cég. Tárlatunkon két képpel jelent meg. Az első nagyméretű festménye a „Komoly kérdés“. A második kisebbfajta tájkép, tehennel. Az első képe egy parasztleányt és egy legényt ábrázol. A koloritje nagyon élénk s így a festménynek inkább dekoratív hatása érvényesül. A két alak tulságosan részletezett, ami rovására van a természetességnek. A másik képe, amelyen talán a híres Markót akarta utánozni, oly pedanteriával van megfestve, hogy első pillanatra szinte olajnyomatnak látszik. Minden ágacska maga a mértani tökéletesség s bár ezáltal a rajz kifogástalanná vált, hiányzik az ábrázolt tájképből a hangulat, a természet lebilincselő varázsa. Nagy csomó képet állított ki Kézdi-Kovács László. Összesen 11 képe van kiállítva. Valamennyi kivétel nélkül nagyon szép. Minden képe egy kilopott részlet a természet varázslatos melankoliájából. A csend,

a felséges csend van megörökítve a vásznanon és a természet reális formái hozzá vannak stilizálva a megérzékített gondolathoz. A sok kép közül talán a legszebbek a sárga tónusban tartott „Őszi verőfény“, a pastell modorban festett „Téli verőfény“, a „Faluégés“, a „Busuló jubászegény“. Nagyon hatásos a misztikus hangulatu „Tavaszi illat“ és végtelentül bájos „Az első golyák“.

Az a kedves hangulat, mely Kézdi-Kovácsnak képeiről lesugárzik, csak fokozódik, midőn Tölgyessy Arthur bájos képei előtt tartunk pihenőt. Négy értékes tájképe a 95., 96., 98. és 164-es csupa szín, csupa poezis. Az erdők titkos homálya szinte álomba ringatja a lelket. A cigánysátort ábrázoló miniatűr képecske pedig, a genre-képeknek egyik legkiválóbbja.

Ritka népszerűsége tett szert Rubovits Márk itteni kollekciójával. Hangulatos tájképei még a tárlat megnyitása előtt elkeltek, ami eklatánsan bizonyítja azt, hogy elsőrendű tehetséggel van dolgunk. Téli tájképein a pompás távlat, a téli tiszta nap karaktere domborodik elő. A balatoni részleteket ábrázoló négy miniatűr képein szinte

bizonytalanság vár a világrendre, ha egy nagy háboru rendíti meg az európai egyensúlyt alapjaiban s a fegyveres hatalom nem lesz képes többé e forrongó réteget fékei közé kényszeríteni.

Magyarország csak az utolsó években kezd érezni e világveszedelmet. Addig biztunk hozzá, hogy a forrongást távol tarja népünk a geográfiai távolság, a hagyományos ősfoglalkozás, mely évezreden át fedezte az ő primitív szükségleteit s a joviális kedélyvilág, mely e népet mindenha fölibe emelte más fajoknak. Sajnos, a tulhajtott bizás könnyelműségbe sodort. Pár év elég volt, hogy az idegen eszmék a magyar néphez is hozzáférközzenek, — az élet felfokozta benne a fogékonyságot irántuk, megnövelte igényeit s a szervezett izgatás úgy átalakította benne a közszellemet, hogy alig ismerni rá ma már a régi patriárhális népkarakterre.

Ily tapasztalatok után a nemzeti társadalom vezető rétegei nem maradhatnak többé tehetetlen közönyben megtespedve. Érezniök kell a vezérlő hivatással rájuk háruló kötelességeket. S ezek legelseje, hogy odaadólá, minden képességük latba vetésével törekedjenek megismerni népünk valódi bajait s ezek gyökeres gyógyító szereit.

Mint hogy pedig vannak képzelt bajok is, amik külső forrásokból vezettek bele népünk lelkébe s ezt a mesterséges szuggesztiónak tették tárgyává, vagy felhasználható médiumává; további feladat az ily idegen eredetű behatásokat ellensúlyozni részint jó tanácsal, részint jó példával, jó cselekedettel.

Közvetetlen cél e munkában az, hogy megújuljon népünk s régi vezetői közt a kölcsönös megértés s a bizalom.

Hadd sugározzék föl a néprétegből a felső osztályokba mindaz, ami odalenn jogos reménység és kívánság gyanánt világít a lelkekben — és hadd sugározzék le innen oda minden termékenyítő gondolat, ami a nép boldogulásával az elérhető egyesíti s leszámol az aggodalmakkal, amik tulhajtott igényeknek utját állják, mert a haza egyetemére veszedelmesek.

Ezt a hazát az ősi vezető osztály tartotta fenn ezen az éven át; kipróbált a tapasztalata, a hagyománya. Most is ez lesz hivatva, hogy az új idők veszedelmeivel szemben a haza érdekeit vezető képességeivel megvédelmezze. A haza eszméje, a magyar állam épsége s ereje az a közös cél, melynél a nemzeti értelmiség a magyar népsokaság geniuszával találkozni fog.

A Magyar Gazdaszövetség kedden megindult útján e cél felé. Nem kételkedünk benne, hogy odaadó munkával és kitarító lelkesedéssel bizton célhoz ér.

Ipari szakoktatásunk.

Kisiparunk egészen a legutóbbi esztendőig rendkívül el volt hanyagolva kevés ügyet vetettek rá, hagyták a maga útján haladni, tengődött ide-oda, de hathatósabb lendületet nem tudott venni.

Nyilvánvaló, hogy ennek így kellett lennie, mikor a kisiparosoknak mindenfelől hatalmas konkurenciával kellett a küzdelmet fölvenni. Egyrészt a nagyipar, a gyorsan dolgozó gyár bénította, másrészt a tisztességtelen eszközökkel működő idegen, főleg osztrák ipar nyomorította, úgy, hogy a kisiparosság nem tudott lélekzethez jutni és maradtak a rendes állapotukban.

Legujabban kezdenek a viszonyok

változni. Az illetékes körök belátták, hogy a magyar kisiparnak esküdt ellensége, veszedelmes elnyomója a külföldi ipar, miért is erős akciót indítottak a honi ipar érdekében s többé-kevésbé sikeres eredményeket tudtak elérni.

Csakhogy az erőszakos idegen ipar minden módot megragadott, hogy a magyar ipar fölé kerekedjék ezt legyűrje, elsodorja, megsemmisítse. Ezen célt azonban nem igen sikerült elérniök.

A kereskedelmi kormány kezébe vette az ügyet s felette nagy gondot fordít arra, hogy ujabban kiváló szaktudású, képzett, művelt iparosok kerüljenek ki, hogy a hazai ipar minden vonalon képes legyen a versenyt felvenni a külföldivel.

Nagy súlyt helyezett a kereskedelmi kormány az egyes iparágak fejlesztésére, amit az ingyenes szakoktatás által vél — igen helyesen — elérni. Hogy mennyire haladtunk e téren, semmi se bizonyítja jobban, minthogy múlt évben csupán a szabó és cipész iparág terén mintegy 5—600 iparos részesült dijtalan szakoktatásban.

Ily módon tehet szert a kisiparos nagy technikai fejlettségre, értékes szakképzettségre s csak szaktudásával, rátermettségével és hozzáértésével tud majd lassankint lesajítani a külföldi iparra.

A kereskedelmi kormány által e felette hasznos és iparunkra nagybecsű ingyenes ipari szakoktatásra, szaktanfolyamokra áldozott összeg nem elvesztelt, elpocsékolat pénz, ellenkezőleg: kamatoztató befektetés, gyümölcsötető amennyiben kisiparosainkat szakképzettek néveli, más munka kerül ki kezeik alól, minden tekintetben kielégítheti a legkényesebb vevő kívánalmait.

kacag a szindus természet. Hangulatos az a képe is, mely a hazatérő birkanyáját ábrázolja. Rubovits népszerűségében osztozik kollégája Déry Béla, kinek bájos tengerparti képei általán tetszenek.

Déry a tenger, az olasz tenger poétája. Képein a víz pillanatonként változó játéka a legpompásabb színeket varázsolja élénk. A távlat mindenütt kifogástalan s az ellentétek ég és víz között kellemes hatást gyakorolnak. Képeinek ege is különös. Intenzív, mély tónusu kék eget fest mindenütt, ezzel domborítva ki az olasz levegő melegét. Padova i részlete, bár első pillanatra talán tulságos élénkséget mutat színeiben, mindazonáltal hosszabb szemlélet után el kell ismernünk, hogy az esteli hangulat a nyugodt csatornán nagyon hangulatos és megkapó. A zöldes tengert ábrázoló nagyobb képe a távlatot illetőleg kitérő munka s talán csak az az egy hibája van, hogy az alakok kissé elvannak rajzolva. Ez azonban semmit sem von le a kép értékéből, mely összehatásában szép bizonyítványa Déry Béla szép tehetségének.

Elhagyva egy pillanatra a tájképeket, átnézzünk az aktokhoz. Szerintem legkiválóbb

Márk Lajosnak „Rose“ című aktfestménye, mely sötétben tartott tónusokban egy lánghaju nőt ábrázol. Modern alkotás, melynek tökéletességéből egy keveset le von a mozgó háttér, a tükör, hol az alaknak háttére nem érvényesül kellőképen. Külömben elsőrendű alkotás.

Jendrassik Jenő „Liliom illata“ fantázia. Teljesen sötét tónusu festmény, mely a liliomok kelyhéből feltörő illatot egy érzéki nőalakban szimbolizálja. Soknak tetszik a kép, soknak nem. Véleményem szerint a kép tulsötét, úgy hogy azt a legintenzívebb világítás sem teheti áttekinthetővé. A sötét nő arc nagyon szép a nyakig, áttól kezdve azonban az alak határozottan el van rajzolva.

Peske Gézának „Ki lehet a kertben“ című képét színesen tartott, tulerős, intenzív valeurök jellemzik, Jászay József „Hegedűlő öreg embere“ nagyon karakterisztikus, Volf Károly „Érdekes olvasmánya“ kedves hatása, csak a színei laposak egy kissé, Márk Lajos Saskiája igen kedves, Peske Géza Nótás Jóska-ja erős színeken tartott magyar genre, Tolnay Ákos Phenionja egy különös modorban

tartott sötétvörös zománcos festmény. Nagyon szép.

Klammer Mariska Zenóbiája csinos. Nyilassy Sándor interiőrje a „zongoránál“ régi témát mutat. Aktja hatástalan, az ablakon át beszűrődő fény sugar hibásan oszlik meg a szobában. Keményfi Jenő „Varróleány“ a nem sokat jelent. A színezés inkább a dekoratív hatásra törekszik, mintsem hangulatra. Nagy Zsigmond „Krisztus a börtönben“ című nagyméretű képe egy hibás kompozíció. Nehéz témába fogott bele a piktör s bizarr színezésével meg sem közelíti azt az eszmét, melyet a címből kifolyólag kifejezni akart. Aki azon a képen ábrázolva van, az nem a börtönben színlődő Istenember. Egy modell csupán, kinek testhelyzete azt mutatja, miszerint alaposan kifárasztotta a hosszú túlés. Sokat kell még a festőnek tanulnia, hogy azt az embert megörökítse, akit még eddig meg nem örökített a maga isteni nagyszerűségében senki sem. Szenes Fülöp „Kacagó feje“ sokkal sikerültebb, mint a Judit-féle nagyméretű kompozíció.

Poppovits Vera a miénk. Zombor

Igy aztán a magyar pénz nem megy idegen országba, a mi pénzünket nem zsebelik be külföldi iparosok, hanem idehaza marad Magyarországon, ami az ország vagyonsodását tetemesen emeli és mostoha iparunkat kirántja abból a kátyuból, amelyben annak idején megfeneklett.

Csakis képzett, szakértelemmel bíró iparosokkal lehet erős hadjáratot indítani a külföldi tömeg ellen, csakis hozzáértő, szakavatott iparosok képesek megküzdeni a hatalmas osztrák ellenféllel.

Ha nem is megy egyszerre a dolog, nem kell azon rettegnünk, a lényeges mindenesetre az, hogy fokozatosan, évről-évre nagyobb tért hódítson a magyar ipar — idehaza. Azon legyünk, hogy mind kisebb területre szorítsuk az idegen ipart, míg valamikor se hire, se hamva nem lesz nálunk.

A kereskedelmi kormány a felvett szép és üdvös eszmét most már teljes erejével felkarolja, egyre fejleszti mind nagyobb mederben és szélesebb alapokon folytatja a megkezdett mozgalmat, csak hogy életre való, tetőtől-talpig szakavatott és szakértelmes iparosok kerüljenek ki az ingyenes tanfolyamokról, hogy a magyar ipar növekedjék, fejlődjék, haladjon és erős tölgygyé legyen, melyet megdönteni nem lehet.

Iparosainkban különben meg van a tanulási kedv, a tudnivalóság, meg van bennük az akarat, a buzgóság, a lelkesedés s ha módot nyújtanak nekik ahhoz, hogy iparáguk terén bizonyos magaslatra emelkedjenek, akkor jó, értékes és versenyképes cikkeket fognak előállítani s meglesz nekik is a jobb megélhetésük, de meglesz az államnak is a kellő haszna belőle.

születésű festő, aki az uri társaságnak egyik kedvelt tagja. Most mutatkozik be először nálunk s valóban jóleső érzéssel tapasztaljuk, hogy benne egy igazi tehetség nyilatkozott meg. Az a pár képe, mely a terem falait díszíti, mind egytől egyig nagyon hatásos. Poppovits Vera portrait jébe és a kiállított tanulmányokba meglepő készséggel életet, karaktert lehel és széles ecsetvonásokkal önt beléjük finomságot. Az olasz piktorokra emlékeztető teljes aktja, mely egy nyulánk nőt ábrázol, eltekintve a kezeknek elrajzolásától, szinte nagyon csinos. A fiatal festő ha így halad, szép eredményeket fog még elérni.

Poppovits Vera képeinek szomszédságában szemünkbe tűnik Bruck Miksának sziklás olasz vidéket ábrázoló festménye. Hatalmas tableau, valóságos kis panoráma, melyben nagy ügyességgel van a sziklák közé szorított perspektívának kérdése megoldva. Koloritja tiszta és hatásos. Az egész festmény csak jó távolságban érvényesül teljesen.

Pompás tanulmány visszatérve a portrait-ekre, Szene's derlis képe „A régi jó időkből” — mely humoros sujet-jével frappans

H i r e k.

Községi alkalmazottak nyugdíjintézménye. A belügyminiszter, mint örömmel értesülünk, jóváhagyta megyénk által a községi alkalmazottak nyugdíjintézményére vonatkozólag alkotott szabályrendeletet. Mindössze három kisebb jelentőségű módosítást kíván, amit a legközelebbi rendkívüli közgyűlés meg is fog tenni, úgy hogy ezután a szabályrendeletet a miniszter — leirata szerint — jóváhagyási záradékkal el fogja látni. A nyugdíjjogosultság 1904. évi január 1-től fog kezdődni.

Katonai parancsnokság a pályaudvaron. A vasuti sztrájk óta a helybeli vasuti állomáson katonai parancsnokság van, melynek feladatát képezi a vasuti tartalékosoknak szakadatlan behívása és továbbszállítása. A pályaudvar parancsnok Flebs József cs. és kir. százados.

Uj gazdasági tudósítók. A földmivélségi miniszter Ábrahám Hugó és Schiffer József Antal apatini lakosokat Bács-Bodrog megye apatini járására nevezve, Adamovich Lajos újvidéki lakost pedig Ujvidek város területére nevezve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

Tanfelügyelői látogatás. Cservenkáról írja tudósítónk: F. hó 22. és 23. án községünkben időzött Gräff Nikáz kir. tanácsos, megyei tanfelügyelő s meglátogatta a községi bíró s az iskolaszéki elnökök kíséretében az összes mindennapi iskolákat, ipariskolát és óvodát. A látogatás után a tanítói karral bizalmas értekezletet tartott, melyen igen behatóan s mély szakismerettel beszélt meg iskoláink egyes bajait, melyeken az iskolafentartóknak rövid időn belül okvetlenül segítenők kell.

Sétahangverseny a tárlaton. Szombaton d u 4 órai kezdettel este 7 óraig sétahangverseny lesz a városbáza nagyteremben, melyen a helybeli első zenekar fog játszani. A sétahangverseny alatt a melléktermekben hideg buffet fog a község rendelkezésére állani. Belépődíj 50 fillér.

Pórujárt sztrájkolok. A zombori molnások és fazekasok pórujárt sztrájkjukkal; ők is — mint multkori számunkban közöltük — hallgatva lelketlen bujtogatókra, ott hagyták munkájukat. A malmok most a sztrájkoló munkásokat mind elbocsájtották; azik nem sztrájkoltak, tovább munkában hagyták. Így jártak a fazekasok is.

hatású. Egy kedves kávénéike mártogatja jóízű mosolygással és kedvesen kifejezett gourmanderiával kiflijét a kezében tartott ibrikbe. Ennyi az egész s mégis mindenki percekig áll a kép előtt jót mosolyogva. Mily ellentéte azonban e sikertől jóízű piktorának a „Pax”, melyet szintén Szene's festett. Modern felfogás szerint beállított kép az, melyen a festő a komolyságot pótolja temperamentumának ellenére. Üres frázis az egész, semmit ki nem fejező sablon, valóságos színnyomatu plakát. De így van az, mikor a komikus drámai színész, viszont a drámai színész komikus akar lenni.

A „Pax” szomszédságában van Halmi Arthurnak „Vizsga után” című zsánerképe. Érthetetlen, hogy miért lett ez a híres kép — melyen az interieur festészet minden feltétele művészileg érvényesül — félredugva? Alig veszik azt észre. Pedig e kép híres díjakat nyert már Párisban is és egyike a legkittünőbb műalkotásoknak. A terem telve van levegővel, az alakok élnek s minden egyes egy tökéletesen befejezett portrait.

(Folyt. köv.)

Halálozás. Lapunk zártakor vesszük a szomorú hírt, hogy Szendy Lajos pacséri református lelkész, az alsóbaranya-bácsi egyház tanácsbírája és Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának tagja hirtelen elhunyt. A közélet eme bajnokának elhunytá nagy veszteség úgy a megyére, mint egyházára. Kimagasló szereplését jövő számunkban fogjuk méltatni.

Karmeliták Zomborban. Az új templom mellé a karmeliták kétemeletes, igen szép klastromot építenek, ami közel 100 ezer koronába fog kerülni. A klastrom építésére az árlejtést a budapesti rendbázban tartották meg és több pályázó közül az építésére a megbízatást Ulrich Vince zombori építőmester nyerte el. Egy nagy akadály a lesz az építésnek, — a városunkban beállott nagy téglahiány. Tavaly a rossz idő gátolta a téglaverést, ami készlet pedig volt, azt részben a városban előállított nagyobb mérvű építkezésekre kellett, másrészt a város a régi lakanyák renoválására elhasználta.

Hírek a tárlatból. A „Nemzeti Szalon” tárlatát naponként nagyszámu közönség látogatja. A művészeknek nem lehet puszta, mert közönségünk nemcsak hogy erkölcsileg partolja őket, de anyagilag is nagyon szép támogatásban részesíti őket. Lapunk más részében híradással vagyunk az eddigi vásárlásokról és azok azt mutatják, hogy közönségünk bőkezűen viseltetett a magyar művészet irányában. A tárlat szerdái maradt nyitva Szerdán berekesztik a kiállítást és az egész kollekciónagybecsűkre viszi Rubovits műtaros. Tegnap kezdődött az iskolák látogatása Először a felső kereskedelmi iskola növendékei tekintették meg a kiállítást, ma a főgymnázium és a többi intézetek következnek. Ujabbán ismét szaporodott a képeknek száma. Katona Lajos küldött két nagyon szép tájképet. Faragó Géza több karrikaturát és egy sajátosos kép tónusban festett fantáziát: Volt egyszer egy királyleány címmel, Fernbach Irénke két aktot, egy csendéletet és tájképet, melyek mind hangulatosak. Az itt időző piktorok száma is gyarapodott Németh Lajossal, aki előkelő tájképfestő és Budapestről tegnapelőtt érkezett le hozzánk. Szombaton, mint azt híreink között is jelezzük, sétahangverseny lesz, melyre nagyban folynak az előkészületek. Miután a kiállítás még csak rövid ideig marad nyitva, ismételtlen figyelmebe ajánljuk azt közönségünknek.

A husarak emelése A zombori mészárosok bejelentették nagy kegyesen, hogy a húst megdrágítják. Egy kilogramm busnak az ára ezentul nem 48, hanem 60 krajcár lesz. Végtelen örül mindenki annak, ha az iparosokban meg van az az ambíció, hogy vagyonsodva kétszeres erővel támogathatják városunk anyagi érdekeit, de viszont tiltakozik mindenki, ha ez a meggzagodás a fogyasztó közönségnek olyaténképen megy a rovására, hogy azt még a legildomosabb ember is zsarolásnak minősíti. Szinte érthetetlen, hogy ezek a jó urak miképen gondolkoznak. Amikor a kedvtk kerekedik, minden lelkiismeretfurdalás nélkül emelik a bus árát, ahogy éppen jól esik nekik. Abogy most 60 krajcár emelték, úgy emelheték volna 3 forinttra. Csodálatos, hogy nem tették meg! Hanem lesz gondunk rá, hogy a terv csak terv maradjon, mert azt még sem tűrhetsz a publikum, hogy valósággal kiszípolozzák. Nem tűrhetsz, hogy az amugy is nehéz megélhetési viszonyok közepette fosztogassák. Kolozsvár annak idején elbánt az áremelőkkel, meg vagyunk győződve, hogy Zombor sem fog fejet hajtani azok előtt, akik valóságos piócái akarnak lenni a méregdrága piacnak éppen a legnehezebb időkben. Most ugys a sztrájkok idejét éljük, majd sztrájkot tebát a publikum is a mészárosok ellen. Nem fog senki elpusztulni hál' Isten, de hogy a mészárosok be fogják adni a derekukat, arra nagyon sok törvényes kényszerítő eszköz van. Tessék csak emelni a busarakat, majd meglátjuk, ki az erősebb — a közönség-e, vagy a mészárosok?!

A szocialisták tüntető körmenetét, nagyon helyesen, a főkapitányság betiltotta. Május elsején tehát nem lesz részünk a nemzetközi izl parádéból. A népgyűlést azonban meg fogják tartani rendőri assistencia mellett, továbbá meg lesz tartva a sikarai néptunnepele is, de ha ez alkalommal csak a legesekélyebb rendzavarás történik is, a rendőrségnek lesz gondja, hogy az ünneplesek hamarosan vége szakadjon.

A vasárnapi munkaszünet. A kereskedelmi miniszter a vasárnapi munkaszünet dolgában újabb rendeletet adott ki. A rendelet így szól: „Az ipari munkások vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. törvények 3. §-a alapján — a belügyi és földművelésügyi miniszter urakkal, illetve a horvát-szlavon dalmát bán urral egyetértőleg — a hivatali elődöm által mult évi június hó 13-án 28.569. szám alatt kibocsátott rendelet II. A. I. pontjához kiegészítésként, annak r) alpontja gyanánt, a következő rendelkezést fűzöm: r) Az 1898. évi XXIII. törvények alapján alakult ipari és gazdasági kiteszövetkezetek közül, valamint a hasonló célu és hasonló keretekben működő egyéb ipari és gazdasági előleg- és hitelegyletek közül azok, amelyeknél az üzleti tevékenység kizárólag a vasár- és ünnepuapok néhány órájára szorítkozik, amelyek tehát köznapokon egyáltalán nem állnak a közönség rendelkezésére és amelyek nem rendelkeznek saját állandó személyzettel, vasárnapokon nyitva tarthatók s a rendes üzletmenettel járó összes teendőiket végezhetik. Megjegyzem azonban, hogy ez a rendelet nem vonatkozik nyersanyag-beszerző, fogyasztó vagy egyéb rendes üzletvitellel foglalkozó szövetkezetekre vagy szövetkezeti raktárakra, sem pedig hitelnyújtással hétköznapokon is foglalkozó, tehát rendszerint üzletvitellel bíró hitelszövetkezetekre vagy hitelegyletekre.“

Fuvarosok sztrájkja. Róheim Zsiga helybeli vállalkozónak összes fuvarosai a hét elején sztrájkba léptek. Az eddigi fuvarbérnek felével akarták emeltetni a jelenlegi fuvar. Róheim Zsiga megadta azt. Alig hogy meg volt a béremelés, a sztrájkolók vérszemet kaptak és most már a dupláját kérték eddigi fizetésüknek. A vállalkozó erre az arcátlan követelésre azzal felelt, hogy valamennyi fuvarosának felmondott és rögtön elbocsátotta őket. Az elbocsátottak helyét úgy pótolta, hogy összevásárolt mintegy 25 kocsit és azokat a saját napszámosaival kezelte. A sztrájkolók savanyu képet csináltak erre a dolgra s most már visszamennének dolgozni, de már késő. A vállalkozó pedig szépen végzi a munkálatokat, sőt még meg is takarít mellette.

Izgatás A Bácskai Hírlap című szabaddai politikai napilap e hó 24-iki vasárnapi számának „Parancsolom“ című vezércikkében, amelyet dr. Kalmár Antal irt, a büntetőtörvénykönyv 171. és 172. szakaszában körülírt izgatás bűncselekményét a kir. ügyészség fennforogni látta. Ennek következtében a lap összes példányait és a vezércikk kéziratát elkobozta, egyúttal megindította a bűnvádi eljárást.

Elmaradnak a nyári hadgyakorlatok. Amint értesülünk, a közeledő nyári időszak alatt nem vonulnak el az ezredek állomáshelyeikről és mindenféle összpontosítás elmarad. A zászlóaljokban folytatják csak a fegyverforgatás mesterségét, hogy helyrehozzák a mulasztást, csaknem nyolc hónap mulasztását és a szűkséges kiképzés céljából nem indulnak ki állomáshelyeikből az ezredek. A katonai kincstár ez által jelentékeny megtakarításokat ér el, ami katonai szempontból nem épen előny, de megkettőztetett munkásságra lesz szűkség, hogy a legénység a tényleges fegyverszolgálat rövidebb ideje alatt ugyanazt elsajátítsa, amihez ezelőtt három teljes év állott rendelkezésre. Ha a rövidebb szolgálati idő megfelelő eredményre jár, mindenesetre közelebb jutunk a rég sóvárgott kétévi katonai szolgálathoz.

Vásár. A temerini országos vásár f. évi május hó 1-én tartatik meg, melyre lovat, sertést, juhot és szarvasmarhát szabad felhajtani.

Esküvő Csapó Sámuel zombori m. kir. államvasuti mérnök f. évi május hó 3-án vezeti oltárhoz Weltner Lenkét Adonyban.

A korona ereklyéi. A budavári királyi palotában tegnapelőtt tartották meg azt a minden évben egyszer ismétlődő szemlést, amely egyúttal a korona ereklyéinek, illetőleg annak a helyiségnek, melyben ezeket őrzik, kiszellőztetésével jár együtt. Ezeket az ereklyéket és magát a szent koronát egy olyan teremben őrzik a palotában, amely leginkább egy acélból készült óriási pénzes szekrényhez hasonlítható. Mert a terem csupa acélhuzatból áll és úgy van megalkotva, hogy abba betörni, — nem is szólva a kívülről folyton őrködő koronaőrökről — valósággal lehetetlen. De nehogy a helyiség levegője megdohosodjék és ennek folytán bármió kár érje is az ereklyéket, magát a szobát évente egyszer, és pedig rendszerint tavaszkor kinyitják, ablakaikat szétarják, az ereklyéket szekrénytartóikból kivesszük, egyszóval az egészet kiszellőztetik. Az acéltérlem közepén áll egy vaslada és abban sok pecsét alatt nyugszik Szent István koronaaja, ehhez természetesen még ilyen alkalommal sem nyulhatnak, mint-hogy a pecsétek feltörése és a koronának a maga szekrényéből kivétele csak a törvényhozzászárulásával és csupán rendkívüli alkalmakkor lehetséges. A korona vaszekerénye körül tívegszekrényekben vannak elhelyezve a többi koronázási ereklyék: a palást, a kard, a kormánypálea, az aranyalma stb. De az acélszoba megnyitása és kiszellőztetése sem tartozik a legegyszerűbb dolgok közé. Ilyenkor az egész koronaórság fegyverben áll és a szoba kinyitásakor jelen kell lennie mindkét koronaőrnek és a miniszterelnöknek, vagy megbízott képviselőjének is. A szoba ajtaját ugyanis három kulccsal nyitják ki, a melyekből egy egy van az említett méltóságoknál, tehát Széchenyi Béla grófnál, Radvánszky Béla bárónál, a koronaőröknél, és Tisza István gróf miniszterelnöknél. A két koronaőr meg is jelent, míg a miniszterelnök kulcsát Romy Béla miniszterelnöki miniszteri tanácsos vitte a várpalotába. Ezek után a szoba kinyitása és az ereklyék szellőztetése akadálytalanul, a rendes szokásoknak és szabályoknak megfelelően megtörtént.

Halálozás. Kelemen János földbirtoke, megyebizottsági tag, egy kiterjedt nagy család feje halt meg e hó 24-én Adán. Az elhunytban Pankovich Andor ügyvédi kamarai elnök és dr. Mikosevits Kanut megyei főügyész apósukat gyászolják.

Eljegyzés. Bálint Lajos adai gyógyszerártulajdonos eljegyezte Kiss Abel nagybirtokos leányát, Blankát.

Megállt a vonat. Csak egy vonatról van szó és ez az egy is csak egyetlen percre állt meg, de az utasok, akik ezen a vonaton voltak, ugyancsak megrémültek a — megállás miatt. Zomborból ment a vonat a napokban Szabadka felé. Meg volt rakva egy kicsit katonasággal is, mert a „rend“ még teljesen nem volt helyreállítva. Egy baka ott bémészködött el a másodosztályu kupé folyosóján és látva azt az ólommal lezárt fogantyut babrálni kezdett vele, majd jól megrántotta az ismeretlen valamit, megtudandó: mi lesz belőle. Abban a pillanatban hirtelen megállt a vonat a nyílt pályán, az utasok ijedten ugrándoztak ki a kocsikból, de a baka azonnal jelentkezett, hogy ő rántotta meg a „micsodát“, nem tudta, hogy azt úgy hívják, hogy vészfék. Szóval az ijedtségen kívül senkinek se esett nagyobb baja, legfeljebb a baka kap egy-két nap kaszárnyaáristomot. De legalább megtudta: milyen furcsa a vészfék.

Megbüntetett munkásvezérek. A bajai mezőgazdasági munkások azon határozatát, hogy a munkaidőt 10 órára szállítják le, ellenben a munkabért 50—100—150% kal is felemelik, városzerte nagy megrázkózással fogadták. A határozati javaslat törvényekre és miniszteri rendeletekre hivatkozik, mintha volna olyan miniszteri rendelet vagy törvény, amely kimondja, hogy a munka reggeli 6 órától esti 6 óráig tart. A törvény ugy rendelkezik, hogy a munka ideje napfelkeltétől naplementéig tart. A hivatkozott törvények vagy nem léteznek, vagy egészen másra

vonatkoznak. Ellenben a népgyűlés vezetői, a határozati javaslat kinyomatói és terjesztői Varga György napszámos és Franz Pál napszámos vetettek az 1898. évi II. t. c. 65 §-a és a belügyminiszter 1898. évi II. 26. 1136. 1898. sz. rendelete ellen és ezért a hivatkozott rendeletbe átkötendő büntetendő cselekményt követtek el. Összebeszélések, egyezmények létesítése, terjesztése, foganatosítása céljából a munkások és napszámosok szabad akaratának megakadályozása és nem letező egyetben való működése által elkövetett kibágásért Varga György, mint a népgyűlés elnöke 2 napi elzárásra és 30 korona pénzbírságra, Franz Pál 2 napi elzárásra és 15 korona pénzbüntetésre ítéltetett. — Az elitáltak felebbezték.

Névmagyarosítás Polhammer Nándor és kiskoru gyermekei bajai lakosok nevéket belügyminiszteri engedéllyel Polgárra magyarosították.

Művészet — Irodalom.

Képvásárlások. A Nemzeti Szalon itteni kiállításán eddig a következő képek kerültek eladásra: Szenes Fülöp. *A régi jó időkből.* Olajfestmény. 320 kor. Megvette Fernbach Károly. Kézdi Kovács László. *As első golyók.* Olajfestmény. 210 kor. Megvette Fernbach Károly. Tolnay Ákos. *Phenion.* Olajfestmény. 250 kor. Megvette Alföldy Flóra. Peske Géza. *Mezei virágok.* Olajfestmény. 1000 kor. Megvette Fernbach Irén. Kézdi-Kovács László. *Nyári reggel.* Olajfestmény. 130 kor. Megvette özv. Fernbach Bálintné. Rubovics Márk. *Téli táj.* Olajfestmény. 250 kor. Megvette Weidinger Lajos. Stróbl Zsófia. *Olasz lány.* Olajfestmény. 80 kor. Megvette Fernbach Károly. Poppovics Vera. *Magdolna.* Olajfestmény. 100 kor. Megvette Fernbach Károly. Kézdi Kovács László. *Tavaszi alkonyat.* Olajfestmény. 210 kor. Megvette Fernbach Károly. Kézdi-Kovács László. *Őszi verőfény.* Olajfestmény. 620 kor. Megvette Weidinger Lajos. Rubovics Márk. *Hazafelé.* Olajfestmény. 70 kor. Megvette Fernbach Károly. Rubovics Márk. *Dunarészlet.* Olajfestmény. 70 kor. Megvette Fernbach Károly. Bittner Helén. *Pej.* Olajfestmény. 100 kor. Megvette Fernbach Károly. Peske Géza. *Nótás Jóska.* Olajfestmény. 500 kor. Megvette Matkovits Béla. Markó Ernő. *Tájkép.* Olajfestmény. 80 kor. Megvette Falcione Irénke. Bachmann Károly. *Jegenyék alatt.* Olajfestmény. 100 kor. Megvette Fernbach Bálint. Németh Lajos. *Nyírfás.* 500 kor. Megvette dr. Falcione Nándor. Déry Béla. *Tengeri halászat.* 300 kor. Megvette dr. Balogh Ernő. Ezenkívül Faragó Géza karrikatúráiból vettek: dr. Falcione Árpád, Falcione Lajos és Birvalszy György.

Törvénykezés.

A szóntai lázadás.

Annak a lázadásnak, mely február hó közepe táján ütött ki Szóntán, most folyik a zombori kir. törvényszék előtt a végtárgyalása. A tárgyalás kedden d. e. 9 órakor kezdődött s ítélethozatalra — tekintve ugy a vádlottak, valamint a beidéztet tanuk óriási számát, valószínűleg csak hétfőn kerül sor.

Az érdekes pörnek tárgyalása iránt nagy érdeklődés nyilvánul, ugy hogy a tárgyaló terem zsufolásig volt eddig megtelve. A szocialisták, akik mint vádlottak állanak a törvényszék plénuma előtt, erősen védelemzik magukat s egyesek oly beszédeket tartottak, akár csak a tüntető népgyűléseken. Most tapasztalhattuk leginkább, ha végig hallgattuk a fővezérek vallomásait azt, hogy

mennyire tévutra vannak az eddig jamborul viselkedő földmivelők vezetve, mennyire megmetelyezték a lelkiük, az agyuk a fővárosi izgatók szavai, tanításai által. Szinte hihetetlen az a fanatizmus, melylyel a tanokat vakon követik és azoknak a legszélesebb körben érvényt szerezni iparkodtak, nem törődve sem a törvényes renddel, legkevesebbé a társadalommal.

Voltak vadlottak, akik oly tüzzel védelmezték a Népszava című ujság cikkeit, hogy amikor az elnök figyelmeztette, miszerint abban az ujságban olykor valótlanosságok is vannak, a vadlott egész perfidiával jelentette ki: Ha az ujság hazudik, úgy én is hazudok!... Lelkiismereti kérdést nem csinál belőle.

A vadlottak ellen a kir. ügyészség izgatás és hatóság ellen elkövetett erőszak miatt emelt vádat s a tárgyalás folyamán a legtöbbjére be is igazolódott a vád.

A tárgyalást Gozdu Elek kir. törvényszéki elnök vezeti. Szavazobírák: Kovácsics Cézár és Szedressy Ödön. Jegyző: Gado. A vádat Linczinger Gyula kir. alügyész, a védelmet Paul Kálmán ügyvéd képviseli. A fővadlottak, akik vizsgálati fogságban vannak, Szabó Imre köteles, Milos Márkó, ifj. Pálinkás János és Lukics Lovra földmivelők. Ezeket kivül még 28 vadlott van.

Az első vadlottnak, Szabó Imrének kihallgatása a legérdekesebb volt. Tüzes szónoklatot tartott a szocializmus védelmére és a lázadást annak tulajdonította, hogy a jegyző, a bíró, a főbíró igaztalanul bántak a néppel. A bíró palotát (?) emeltetett a jegyzőnek s ezzel annyira megterhelte az adózó polgárokat, hogy azok tönkrementek a nagy pótládó miatt. A főbíró felosztotta az asztaltársaságukat, ahol ők egyebet sem tettek, mint a Népszavát magyarázták. Ebben ő semmi büntetést nem lát. Az izgatásra vonatkozólag elismerte, hogy ő a nép előtt azt mondotta: Valamint az árvíz elsöpör mindent maga előtt, úgy fognak ők is mindent elsöpörni — de ezzel izgató szándéka nem volt. Végül kijelentette, hogy ő senkire sem haragszik, de mindent meg tesz azért az 1800 szocialistaért, akik őt egyik vezérének választották.

A község háza építésére vonatkozólag Gozdu elnök felvilágosítja, mily tévedésben van a vadlott s tudatlanságában nem látja, hogy a 40 községi képviselő törvényesen járt el.

Szabó: Azért haragszik a nép a jegyzőre, mert jogtalanul kért tőlük pénzt. Az esküdteteket azért akarták elsöpörni, hogy szocialisták jöjjenek a helyükbe.

Gozdu: Azt akarta, hogy a nép is úgy tegyen, mint az árvíz, tehát akkor nem maradhat a korlátok között.

Szabó: De az árvíznek nincs esze, de nekem van.

Gozdu: Hát szóval azt akarta, hogy a népnek se legyen esze, ép úgy mint az árvíznek!

Szabó: Ő csak a Népszava után ment. Tíz perc szünet után megkezdődött a második vadlott kihallgatása.

Milos Márkó: Nem érzi bűnösnek magát. Ő az elnöke a szocialistáknak. Van vagy 150 embertük, akik őt megválasztották. A Jaksits házban szoktak összegyűlni. Nem akar ugrálni, mint a nyul a kukoricán körösztül, sorban mond el mindent, 5 év előtt volt 2000 hold állami földjük. Az állami földek eladták. Tavaszkor oda jártak irtani,

de most csak 10—20 krajcáros napszámot kapnak, csak Fernbach ur adott 1 koronát. Nem bírnak megélni. Azon gondolkodtak, hogy kivándorolnak, mert az urak sztrájkolnak velük.

Ők csak kenyérért küzdenek. 1903. március 16-án választották meg öt elnöknek. Már akkor megfenyegette őt a jegyző, hogy elveszti a házat. Nincs kenyertük, vágásra disznójuk, nem akarták ők az urakat letaposni, még ha bírnák emelni, azt is megtennék, de kenyert akarnak. A Népszavát olvasták és felébredtek.

Gozdu: Be lett-e jelentve az asztaltársaságuk?

Milos: Nem lett.

Gozdu: Hát a törvényt nem tudják, hogy nem szabad társulatot alakítani bejelentés nélkül?

Paul védő betérjeszt egy kormányrendeletet, amely szerint az asztaltársaságok nem kötelesek belügyminiszteri jóváhagyást kinyerni.

Milos: Ez a rendelet volt a körünk falán kifüggesztve.

Gozdu: A maguk asztaltársasága olyan célokat tűzött ki, amelyekre nem terjeszkedik ki a rendelet. Fel kellett volna világosítani magukat. Miért nem kérdezték meg a jegyző urat vagy a szolgabírójukat.

Milos: Az egyesületben olvassák az ujságot, hogy hátha jobbra fordulna a dolog. Ő nem mondta azt, hogy vér fog folyni, ha ez így megy tovább. Ő csak az ujságokból olvasott fel.

Gozdu: Kik ellen vannak maguk elkeseredve?

Milos: A jegyző, a főszolgabíró, a pap, Ziegler ellen. A jegyző kizavarta a fiatal ságot a faluból táncolni. Ziegler rendőrvetőre azért haragszik, mert verik a népet. A Vidákovits bíróra haragszik, mert mint bíró nem tesz semmit. Matkovits főszolgabíróra azért haragszik, mert tűri a visszaéléseket. Az összes birtokosra azért, mert nem fizetnek több napszámot. Már decemberben (1903-ban) eljött az apatini főszolgabíró sok csendőrral, akik engem kerestek, hogy én valami gyűlést akartam rendezni, pedig otthon sem voltam. Akkor megmondta a főbíró, hogy nem szabad nekünk asztaltársaságot tartani. Ekkor mondotta Thurszky jegyző, hogy ő Isten Szóntán (ja szam bog u Szonti).

Gozdu: Mért nem panaszkodtak inkább, mint azokat a bolondságokat olvasni.

Milos: Mi csak olvastuk amit az ujságban irtak. Szabó Imre szokta magyarázni az ujságokat.

A tanuk közül az első Eidubler József volt. Titkárja volt a társaságnak s mint ilyen tudomása volt arról, hogy a bírót és a jegyzőt ki akarták zavarni a községből s arról is beszéltek, hogy a főbíró agyonütött. Ő kilépett a társaságból, mert nem akart bele menni a földosztásba. A tanut egyelőre nem hiteltették meg. Ezután több lényegtelen tanu következett. Ezeknek kihallgatása után Thurszky jegyző és Matkovits Béla járási főszolgabíró adták elő teljes részletességgel egy a zendülést megelőző eseteket, valamint a zendülést lefolyását. Thurszky előadta, hogy a községben a fővárosi szocialisták izgatása folytán nagy volt a nyugtalanság s mindentűn fenyegették őt, minek folytán kényszerítve volt jelentést tenni a felsőbb hatóságoknak. Az asztaltársaság megalakulását is bejelentette annakidején, de szétveretésre nem kapott utasítást. Matkovits Béla főbíró

szintén részletesen mondotta el mindazt, amiről tudomása és saját tapasztalata volt. Az asztaltársaságra vonatkozólag kijelentette, hogy csakis a rendőri assistencia hiányában nem oszlatta fel azt.

Ezután esztörtökön a vád második pontjára került a sor. A második pont a hatóság elleni erőszak volt és annak elkövetésével 18 szocialista van vádolva. A vadlottak valamennyien tagadták, hogy a csendőrséget megdobálták volna és hogy tényleg részt vettek volna a zendülésben. Ezen vádra vonatkozólag a vadlottak vallomásai után nagyszámu tanut hallgattak ki, akiknek többsége a vadlottakra terhelően vallottak, a kisebbség a vadlottakkal egybehangozott. A tegnapi tárgyalásnak nem nagy érdekessége volt. Ma és holnap folytatódik a tanuk kihallgatása. Ítélet valószínűleg csak hétfőn lesz.

HIRDETÉSEK.

Liebhardt cukrászdába

egy esinos szolid lányka mint elárusító azonnal felvétetik.

Hirdetés.

Felhivatnak mindazon vállalkozók, kik templomtetőzéssel foglalkoznak, arra nézve, hogy ajánlataikat akár írásbelileg, akár szóbelileg a moholi g. kel. szerb hitközségnek **f. évi május hó 8-ig** adják be.

Megjegyeztetik, hogy az ajánlatok 1 m² tetőzéssel kívánatlik, továbbá hogy a templom tetőzete: asbest cement, réz, avagy cinkpléhvel fog befedetni, miről a hitközség az ajánlatoknak átvizsgálása után egy újabb ajánlati hirdetményt fog kibocsátani, amelyből határozottan ki fog tűnni, hogy a tetőzet mily anyagból készüljön el.

Moholon, 1904. évi április hó 26-án.

Szlávkovits Márkó, Raduláski Nikola,
jegyző. elnök.

1476. szám. 1904.

Árlejtési hirdetmény.

Bács Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának 2053/alisp. 321/jkv. 1903. sz. határozatával Títel községben új községi iskolaépítlet és tanítói lak felépítése rendeltetett el.

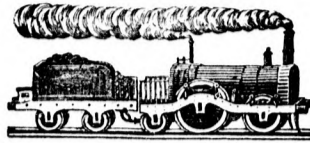
Ezen építkezési munkálatnak biztosítása végett Títel község házában! **1904. évi május hó 8-án délelőtt 9 órakor** nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, amelyhez a vállalkozni szándékozók meghivatnak azzal, hogy az árlejtés megkezdése előtt az előirányzati összegnek megfelelőleg 5% bántpénzt készpénzben, vagy elfogadható értékpapírban tartoznak letenni.

Az iskola és tanítói laknak felépítési költségei 13.064 kor. 94 fillérrel vannak előirányozva.

Írásbeli ajánlatok el nem fogadtatnak. Az építésre vonatkozó részletes és általános feltételek, költségvetés és tervek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Títel, 1904. évi április hó 20-án.

Vracsarics Gerő, Kozárev Lyubó,
jegyző. 2-1 h. bíró.



A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1903. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda Budapest—Zimony—Belgrád.												Vissza	
szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	ind.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.			
7.15		2.40	3.10	10.20	ind. BUDAPEST k. p. u.	7.05	9.50	1.05	6.55				
12.33		5.47	7.57	4.05	érk. SZABADKA	11.50	5.05	9.46	1.56				
1.22	3.45	5.56		5.30	ind. SZABADKA	10.53	7.34	9.34	1.21	7.10			
1.51	4.20			5.57	Csantavér	10.21	6.59		12.56	6.14			
2.18	4.52	6.27		6.26	Bács-Topolya	9.57	6.34	9.02	12.34	5.17			
2.44	5.19	6.42		6.48	Hegyes-Feketehegy	9.27	6.01	8.46	12.05				
3.05	5.44	6.56		7.16	Verbász	9.01	5.39	8.33	11.48				
3.26	6.17			7.38	O-Kér	8.36	5.11		11.29				
3.44	6.39			8.07	Kiszács	8.16	4.50		11.13				
4.06	7.05	7.41		8.29	érk. UJVIDÉK	7.51	4.24	7.50	10.52				

Oda Baja—Ujvidék										Vissza	
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.				
4.00		1.15		ind. BAJA	9.15	6.50					
4.11		1.25		Baja-szállás	9.08	6.42					
4.25		1.38		Vaskút	8.53	6.26					
4.51		2.01		Gara	8.32	6.00					
5.09		2.16		Pigycica	8.17	5.35					
5.37		2.39		Sztanisics	8.00	5.12					
5.56		2.56		Gákova	7.36	4.40					
6.15		3.14		Nenadics	7.15	4.16					
6.25		3.23		érk. ZOMBOR (étk.)	7.05	4.05					
2.25	6.51	3.51		ind. ZOMBOR (étk.)	6.20	11.20				7.00	
2.31	6.57	3.57		Zombor-vásártér	6.13	11.13				6.52	
2.41	7.07	4.07		Fernbach-szállás	6.04	11.04				6.41	
2.50	7.16	4.16		Zsárkóvác	5.56	10.56				6.32	
3.06	7.30	4.30		Ó-Sztapár	5.42	10.42				6.15	
3.35	7.49	4.49		Bresztovác	5.27	10.28				5.51	
4.05	8.10	5.12		Hódságh	5.02	10.02				5.21	
4.46	8.35	5.37		Parabuty	4.43	9.45				4.43	
5.00	8.49	5.51		Paraga	4.22	9.25				4.10	
5.40	9.16	6.09		ind. GAJDOBRA	4.04	9.07				3.29	
5.54	9.30	6.23		Bulkesz	3.50	8.55				3.14	
6.16	9.45	6.38		Petrovác-Glozsán	3.39	8.44				3.00	
6.50	10.10	7.03		Futtak	3.10	8.16				2.20	
7.13	10.31	7.25		érk. UJVIDÉK	2.45	7.55				1.40	

Oda Szabadka—Dálya										Vissza	
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	v. v.		
5.00	2.02	6.10	6.25	ind. SZABADKA	6.50	9.24	12.59	10.24			
5.25	2.26		6.56	Tavankút	6.17		12.37	9.58			
5.45	2.46	6.41	7.23	Bajmok	5.53	8.54	12.20	9.40			
6.16	3.17	7.05	8.05	Nemes-Militics	5.02	8.28	11.44	8.59			
6.30	3.31	7.17	8.27	érk. ZOMBOR	4.40	8.17	11.27	8.40			
7.03	4.02	7.37		Prigl.-Szent-Iván		7.56	10.58	8.04			
7.17	4.16	7.47		Szonta		7.46	10.42	7.48			
7.29	4.28	7.57		érk. GOMBOS		7.37	10.00	7.30			
9.23	5.25	8.42		ind. ERDŐD		6.57	9.22	6.03			
9.35	5.37	8.52		érk. DÁLYA		6.46	9.10	5.50			

Oda Szabadka—Ó-Becse										Vissza	
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.				
4.40	1.30		ind. SZABADKA	8.34	5.25						
5.08	1.58		Békova	8.07	4.58						
6.19	3.21		érk. ZENTA	6.40	3.40						
7.47	5.27		Ada	5.26	2.19						
8.10	5.42		Mohol	5.05	2.02						
8.30	6.02		Bács-Petrovosczellő	4.39	1.37						
8.56	6.28		érk. ÓBECSE	4.10	1.10						

Oda Ó-Becse—Ujvidék										Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25	ind. Ó-BECSE	6.55	12.43	7.44					
5.05	10.21	4.49	Bács-Földvár	6.33	12.16	7.22					
5.27	10.48	5.10	Csurogh	6.15	11.47	7.03					
5.49	11.22	5.32	Zsablya	5.50	11.13	6.37					
6.04	11.45	5.47	Gospodince	5.31	10.44	6.21					
6.30	12.24	6.11	Temerin	5.14	10.20	6.04					
6.39	12.36	6.20	Járek	4.58	9.50	5.46					
6.53	12.53	6.34	érk. VASKAPU	4.43	9.31	5.31					
7.01	1.07	6.36	ind. VASKAPU	4.40	9.24	5.23					
7.25	1.35	7.00	érk. UJVIDÉK	4.15	8.55	5.00					

Oda Ujvidék—Vaskapu—Titel										Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
6.37	5.10	ind. UJVIDÉK	6.00	3.01							
7.00	5.38	érk. VASKAPU	5.33	2.38							
7.05	5.50	ind. VASKAPU	5.28	2.33							
7.31	6.24	Káty	5.06	2.15							
7.42	6.38	Tiszakálmánfalva	4.43	1.56							
7.57	7.00	Kovil-Szent-Iván	4.25	1.41							
8.11	7.18	Vilova—Gardinovec	4.04	1.26							
8.24	7.34	Lok	3.48	1.14							
8.37	7.50	érk. TITEL	3.32	1.00							

Oda Hegyes-Feketehegy—Palánka										Vissza	
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
6.59	6.50	ind. HEGYES-FEKETEHEGY	5.53	5.40							
7.21	7.13	Telecska	5.30	5.18							
7.41	7.38	Kula	5.18	5.06							
7.53	7.50	Béla-puszta	4.53	4.45							
8.06	8.08	Torzsa	4.39	4.31							
8.32	8.37	Deszpot-Szt-Iván—Pivnica	4.20	4.12							
8.49	8.55	Szilbás	3.51	3.47							
9.21	9.21	ind. GAJDOBRA	3.39	3.35							
9.53	9.53	érk. PALÁNKA	2.55	2.45							

Oda Szeged-Rókus—Szabadka												Vissza	
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.	vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.		
3.05	8.10	11.45	4.31	8.00	ind. SZEGED-ROKUS	7.01	10.46	3.24	7	12.12			
3.22	8.27	12.01	4.47	8.26	Röszke	6.42	10.31	3.09	6.52	11.57			
3.35	8.42	12.15	5.02	8.48	HORGOS	6.25	10.18	2.55	6.39	11.44			
3.50	8.55	12.28	5.15	9.10	Királyhalom	5.58	10.05	2.36	6.26	11.31			
4.05	9.08	12.41	5.29	9.30	Palics	5.42	9.53	2.24	6.1	11.18			
4.17	9.19	12.53	5.40	9.48	érk. SZABADKA	5.25	9.40	2.10	6.02	11.05			

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő óraszámai kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Dr. Schoenfeld Fr. és társa düsseldorfi cég-féle, tokban (tubus) levő **művész-, vázlat- és tanulmányi olajfestékek** egyedüli elárúsítója

Zombor és vidéke részére.

Legfinomabb művész olajfesték tokban, festőművészek részére.

Legfinomabb vázlat olajfesték tokban, házi festészet részére.

Legfinomabb tanulmány olajfesték tokban, tanuló festészet részére.

Gyorsan és keményre száradó szobapadlófénymáz

Borostyánkő olajfénymáz.

Linoleum és zománccfénymáz festékek.

Szobapadló kenőcsök

legjobb minőségű sárga, fehér és barna színekben.

Szobapadló szeszfénymázak

Olajfestékek minden színben.

Kocsimázolóknak részére:

„Hintó“-fénymáz (legfinomabb angol)

„Schleif“-fénymáz

„Lazur“-fénymáz

„Kocsi“-fénymáz

„Kerek“-fénymáz

„Japán“ és

„Allvány“-fénymáz

valamint az összes anyagok és kellékek festők, mázólok és fénymázolóknak részére

gyári áron kaphatók:

Gergurov Dániel

vas-, szén- és festékkereskedésében

Zomborban,

Kossuth Lajos- (fő-) utca.

7-5

1153/1904

Árlejtési hirdetmény.

Alulirt községi előjáróság ezennel közhírré teszi, miszerint a vaskuti nagykorcsma épület kibővítési munkálat biztosítása tárgyában nyilvános szóbeli árlejtés Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalának 6794/1904. számú engedélye folytán **folyó évi május hó 9-én d. e. 9 órakor** Vaskut község ház tanácstermében fog megtartatni.

Árlejtetni szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt a 15142 kor. 90 fillér kikiáltási árnak megfelelő 10% bánatpénzt az árlejtést vezető tisztviselő kezeibe készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Árlejtési feltételek, úgy a tervek mint a költségvetés a községi jegyző irodájában a hivatalos órák alatt betekinthetők, esetleg arról másolat is vehető.

Írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Vaskuton, 1904. évi április hó 21. én.

Szathmáry József, Huber József,
jegyzé. 3-2 bíró.

1042. szám.

tkvi 1904.

Árverési hirdetmény.

A hódásghai kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy az első ráemilitési gőzmalom részvénytársaság végrehajtónak és az első ráemilitési segélyegylet mint szövetkezet esatlakozó végrehajtónak id. Lemli Ferenc mint kisk. Lemli Dániel gyámja és társai végrehajtást szenvedők elleni 283 korona 11 fl. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásghai kir. járásbíróóság) területén lévő, Ráemilitési községben fekvő, a ráemilitési 669. sz. betétben A. 1. sor, 198. hr. sz. alatt foglalt, ifj. Lemli Ferenc nevében álló 161 □ öl területű kertre az 1667 koronában; a ráemilitési 745. számú betétben A. 1. sor, 5369. hr. sz. alatt felvett ugyanannak tulajdonánál bejegyzett 379 □ öl területű szőlőre a 119 koronában, a ráemilitési 948. sz. betétben A. 1. sor, 5362. hr. sz. alatt foglalt ugyanannak nevében álló 307 □ öl területű szőlőre 103 koronában, a ráemilitési 1323. sz. betétben A. 1. sor, 5357. hr. szám alatt felvett ugyanannak nevében álló 625 □ öl területű szőlőre a 209 koronában és végül a ráemilitési 788. sz. betétben A. 1. sor, 197. hr. sz. alatt foglalt Lemli Ferenc, nős Butter Eleonorával, nevében álló 110. ö. i. sz. ház és 224 □ öl udvarra a 880 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi július hó 1-ső napján délután 2 órakor Ráemilitési község házában nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 166 kor. 70 fl., 11 kor. 90 fl., 10 kor. 30 fl., 20 kor. 90 fl. és 88 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. e. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Hódásghon, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál, 1904. évi április hó 8-án.

Szabó Imre,
kir. járásbíró.

Bérbeadó

a Flórián-utcában fekvő **Vécsey Károly-féle ház.** Értekezhetni alulírott esődtömeggondnokkal.

Dr. Poór Béla

ügyvéd, mint vb. Vécsey Károlyné esődtömeggondnoka.

3-1



!!Ujdonság!!

15 perc alatt száradó szobapadló

Email lakk.

1 üveg 2 kor. 40 fl., 1/2 üveg 1 kor. 30 fl.
0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Legfinomabb

Borostyán lakk.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Fehér, vörös és fekete

Email.

Mosdók, ablakdeszkák, hintók stb. mázolására.

Parquet

fénymáz és viasz.

Fehér, sárga és sötétsárga színben.

Csak az a valódi, mely cégemmel van ellátva.

Kapható

*-4

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében

ZOMBORBAN.

Egyéves önkénteseknek,

valamint tűzoltóknak egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyen- és polgári ruhát jutányosan készít, illetve szállít, valamint javításokat olcsón és pontosan elfogad

Rotter Ferenc,

polgári és egyenruha szabó
6-1 Zombor, Flórián-utca sarkán.

1676. szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Bácsordas községében leköszönés folytán tíresedésbe jött s a községi pénztárból havi előleges részletekben fizetendő évi 800 kor. fizetéssel egybekötött segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A kellően felszerelt kérvények folyó évi május hó 10-ig nyújthatók be nálam. A német nyelv bírása megkívánatik.

Hódságon, 1904. április 21-én.

Szemő Karoly,

3-2

főszolgabíró.

Harkányi fürdő.

Kénes hévíz, hőfoka 62 Celsius szerint.

Páratlan hatása

Izütetesűz, köszvény, csúzos hűdés, bőrbetegségek ellen;

fürdés, ivás, belélegzés, iszaporogatás.

Márványkád- és horganykád-fürdők, tükörfürdő.

Szálloda, gyógyterem, étterem, zene.

Új vendéglős. Jó bor. Jó szálloda.

Saison május hó 1-től szeptember hó végéig.

Közlekedés: Siklós-Vokány vasuti állomástól (pécs—mohácsi vasutvonalon) kocsin kitűnő országúton Siklóson át egy óra alatt Harkányba.

3-1

A fürdő-felügyelőség.

Lapunk kiadóhivatalában egy jó házból való fiú

TANONCUL

felvétetik fizetéssel.

2214 sz.

tkvi 1904.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár végrehajthatónak Römer Manó és neje végrehajtást szenvedők elleni 270, 540, 2400 és 2400 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 1832. számú betétben A. I. 1-2. sorszám alatt foglalt s Römer Manó (kinek neje Dzsinitz Rozália) tulajdonául bejegyzett 3627. és 3628. hr. számú jószágtestre az árverést 3300 korona kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi május hó 11-ik napján délután 3 órakor a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserének 10%-át vagyis 280 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1904. évi március hó 26-án.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radany,

kir. tszéki bíró.



Szőlősgazdák figyelmébe!



Viszontelárusítóknak külön megegyezés.

Javítások gyorsan és pontosan eszközölteknak.



Ehrlich Nándor fia

szőlőpermetező-gyártó,

épület- és diszműbádogos

Zombor,

Bajai-utca 10.

Javítások gyorsan és pontosan eszközölteknak.

Viszontelárusítóknak külön megegyezés.

Ajánlja saját készítményű, jó minőségű

PERMETEZŐIT.

2 évi jótállás!

25-9

2 évi jótállás!

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.